

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
імені ІВАНА ЗЯЗЮОНА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту педагогічної
освіти і освіти дорослих НАПН
України

_____Л.Б.Лук'янова
05 травня 2020 р.

Методичні рекомендації

для підготовки до практичних занять з дисципліни

«Методичний інструментарій психологічного дослідження»

для здобувачів ступеня доктора філософії
на третьому (освітньо-науковому) рівні
вищої освіти у галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки»
за спеціальністю 053 «Психологія»

Укладач:

докт. психол. наук Н. В. Павлик

Київ 2020 р

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1

Тема: Науковий підхід як основа побудови психологічного дослідження. Огляд науково-психологічних підходів.

Питання для обговорення:

1. Як Ви розумієте науковий підхід в психологічних дослідженнях?
2. Які Ви знаєте методологічні підходи в психології?
3. Розкажіть про свою тему дослідження, її власне бачення, на основі якого методологічного підходу Ви плануєте здійснювати своє дослідження?

Література

1. Дружинин В.Н. Экспериментальная психология: Учебное пособие. М., 1997.
2. Константинов В.В. Экспериментальная психология. Курс для практического психолога. – СПб., 2006.
3. Корниенко А.Ф. Теория и практика психологического исследования. – Казань, 2000.
4. Леонтьев А.Н. Лекции по общей психологии. М., 2000.
5. Методологические и теоретические проблемы психологии. – М., 1984.
6. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб., 2001
7. Корнилова Т.В. Введение в психологический эксперимент: Учебник. – М., 1997
8. Кэмпбелл Д. Модели экспериментов в социальной психологии и прикладных исследованиях. – СПб., 1996.
9. Мельников В. М., Ямпольский Л. Т. Введение в экспериментальную психологию личности. – М., 1985.

КУРСОВА РОБОТА

Тема: «Методологічні основи мого дисертаційного дослідження».

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань:

Завдання 1. Ознайомитись з рекомендованою літературою, зрозуміти сутність понять методологія, науковий підхід.

Завдання 2. Самостійно визначити методологічну основу власного дисертаційного дослідження.

Завдання 3. Апробувати практичні вправи, що запропоновані педагогом.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2

Тема: Методологічні засади та модель експериментального дослідження в психології.

Питання для обговорення:

1. У чому полягає сутність методологічних засад психологічного дослідження?
2. Які існують психологічні механізми розвитку певних психічних явищ (явищем може виступати предмет вашого дослідження)?

Література

1. Дружинин В.Н. Экспериментальная психология: Учебное пособие. М., 1997.
2. Константинов В.В. Экспериментальная психология. Курс для практического психолога. – СПб., 2006.
3. Корниенко А.Ф. Теория и практика психологического исследования. – Казань, 2000.
4. Леонтьев А.Н. Лекции по общей психологии. М., 2000.
5. Методологические и теоретические проблемы психологии. – М., 1984.
6. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб., 2001
7. Корнилова Т.В. Введение в психологический эксперимент: Учебник. – М., 1997
8. Кэмпбелл Д. Модели экспериментов в социальной психологии и прикладных исследованиях. – СПб., 1996.
9. Мельников В. М., Ямпольский Л. Т. Введение в экспериментальную психологию личности. – М., 1985.

КУРСОВА РОБОТА

Тема : «Розробка емпіричної моделі дисертаційного дослідження».

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань:

Завдання 1. Ознайомитись з рекомендованою літературою, зрозуміти сутність методологічних засад психологічного дослідження.

Завдання 2. Самостійно визначите психологічні детермінанти розвитку психічного явища, яким є предмет вашого дослідження.

Завдання 3. Апробувати практичні вправи, що запропоновані педагогом.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3

Тема: Практика у використанні порівняльного методу.

Питання для обговорення:

1. У чому полягає сутність порівняльного методу?
2. Які психологічні феномени доцільно вивчати за допомогою проєктивних методів?
3. Дискусія: «Використання методів спостереження та самоспостереження (інтроспекції)».

Література

1. Дружинин В.Н. Экспериментальная психология: Учебное пособие. М., 1997.
2. Константинов В.В. Экспериментальная психология. Курс для практического психолога. – СПб., 2006.
3. Корниенко А.Ф. Теория и практика психологического исследования. – Казань, 2000.
4. Леонтьев А.Н. Лекции по общей психологии. М., 2000.
5. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб., 2001
6. Бурлачук Л. Ф. Психодиагностика: учебник для ВУЗов. - СПб., 2006.
7. Корнилова Т.В. Введение в психологический эксперимент: Учебник. – М., 1997
8. Мельников В. М., Ямпольский Л. Т. Введение в экспериментальную психологию личности. – М., 1985.
9. Наследов А.Д. Математические методы психологического исследования. Анализ и интерпретация данных. Учебное пособие. – СПб., 2004. – 392 с.
10. Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии / В.Д. Балин, В.К. Гайда, В.К. Гербачевский и др. Под общей ред. А.А. Крылова, С.А. Маничкwa. – СПб., 2003.
11. Сидоренко Е.В. Методы математической обработки в психологии. – СПб., 2002.

КУРСОВА РОБОТА

Тема: «Встановлення гендерних особливостей інтелектуального розвитку особистості».

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань:

Завдання 1. Ознайомитись з рекомендованою літературою, зрозуміти сутність даного метода.

Завдання 2. Самостійно скласти алгоритм вивчення психологічних особливостей шляхом порівняльного методу.

Завдання 3. Апробувати практичні вправи, що запропоновані педагогом.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4.

Тема: Опанування основними психодіагностичними та розвивальними методами.

Питання для обговорення:

1. Які існують психодіагностичні методи вивчення інтелектуальних особливостей?
2. В яких випадках користуються методом 16-факторного опитувальника Р. Кеттелла?
3. Які особливості доцільно вивчати за допомогою методу анкетування?
4. Які існують розвивальні методи? З якою метою вони використовуються?

Література

1. Дружинин В.Н. Экспериментальная психология: Учебное пособие. М., 1997.
2. Константинов В.В. Экспериментальная психология. Курс для практического психолога. – СПб., 2006.
3. Корниенко А.Ф. Теория и практика психологического исследования. – Казань, 2000.
4. Леонтьев А.Н. Лекции по общей психологии. М., 2000.
5. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб., 2001
6. Шишова Е.О., Солобутина М.М. Анализ и обработка эмпирических данных психологических и педагогических исследований. Учебное пособие. – М., 2012.
7. Бурлачук Л. Ф. Психодиагностика: учебник для ВУЗов. - СПб., 2006.
8. Корнилова Т.В. Введение в психологический эксперимент: Учебник. – М., 1997
9. Кэмпбелл Д. Модели экспериментов в социальной психологии и прикладных исследованиях. – СПб., 1996.
10. Мельников В. М., Ямпольский Л. Т. Введение в экспериментальную психологию личности. – М., 1985.
11. Наследов А.Д. Математические методы психологического исследования. Анализ и интерпретация данных. Учебное пособие. – СПб., 2004. – 392 с.
12. Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии / В.Д. Балин, В.К. Гайда, В.К. Гербачевский и др. Под общей ред. А.А. Крылова, С.А. Маничквы. – СПб., 2003.
13. Сидоренко Е.В. Методы математической обработки в психологии. – СПб., 2002.

КУРСОВА РОБОТА

Тема: «Розробка методичного інструментарію для констатувальго експерименту дисертаційного дослідження».

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань

Завдання 1. Ознайомитись з рекомендованою літературою, зрозуміти сутність психодіагностичних і розвивальних методів.

Завдання 2. Самостійно визначити комплекс методів, які Ви будете застосовувати у своєму дослідженні.

Завдання 3. Апробувати практичні вправи, що запропоновані педагогом.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5.

Тема: Методи визначення критеріальної та ретестової валідності тестів.

Питання для обговорення:

1. У яких випадках доцільно застосовувати авторські методики?
2. У чому полягає сутність критеріальної та ретестової валідності?
3. Як здійснюється вимір надійності авторських методик?

Література

1. Дружинин В.Н. Экспериментальная психология: Учебное пособие. М., 1997.
2. Константинов В.В. Экспериментальная психология. Курс для практического психолога. – СПб., 2006.
3. Методологические и теоретические проблемы психологии. – М., 1984.
4. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб., 2001
5. Бурлачук Л. Ф. Психодиагностика: учебник для ВУЗов. - СПб., 2006.
6. Корнилова Т. В. Введение в психологический эксперимент: Учебник. – М., 1997.
7. Корнилова Т. В. Экспериментальная психология. Теория и методы. — М.: Аспект-Пресс, 2005. — ISBN 5-7567-0373-X
8. Мельников В. М., Ямпольский Л. Т. Введение в экспериментальную психологию личности. – М., 1985.
9. Наследов А.Д. Математические методы психологического исследования. Анализ и интерпретация данных. Учебное пособие. – СПб., 2004. – 392 с.

10. Сидоренко Е.В. Методы математической обработки в психологии. – СПб., 2002.

КУРСОВА РОБОТА

Тема: «Визначення ретестової валідності авторської методики».

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань:

Завдання 1. Ознайомитись з рекомендованою літературою, зрозуміти сутність понять «надійність» і «валідність» методики.

Завдання 2. Самостійно скласти алгоритм визначення ре тестової та критеріальної валідності.

Завдання 3. Апробувати практичні вправи, що запропоновані педагогом.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6

Тема: Методи якісної оцінки отриманого матеріалу та візуальне представлення результатів дослідження.

Питання для обговорення:

1. Які Ви знаєте методи якісної оцінки емпіричних даних?
2. Як найкраще представляти результати досліджень?

Література

1. Дружинин В.Н. Экспериментальная психология: Учебное пособие. М., 1997.
2. Константинов В.В. Экспериментальная психология. Курс для практического психолога. – СПб., 2006.
3. Методологические и теоретические проблемы психологии. – М., 1984.
4. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб., 2001
5. Шишова Е.О., Солобутина М.М. Анализ и обработка эмпирических данных психологических и педагогических исследований (Microsoft Excel, Statistica, SPSS). Учебное пособие. - М., 2012.
6. Бурлачук Л. Ф. Психодиагностика: учебник для ВУЗов. - СПб., 2006.
7. Корнилова Т.В. Введение в психологический эксперимент: Учебник. – М., 1997
8. Кэмпбелл Д. Модели экспериментов в социальной психологии и прикладных исследованиях. – СПб., 1996.
9. Мельников В. М., Ямпольский Л. Т. Введение в экспериментальную психологию личности. – М., 1985.
10. Наследов А.Д. Математические методы психологического исследования. Анализ и интерпретация данных. Учебное пособие. – СПб., 2004. – 392 с.
11. Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии / В.Д. Балин, В.К. Гайда, В.К. Гербачевский и др. Под общей ред. А.А. Крылова, С.А. Маничкwa. – СПб., 2003.
12. Сидоренко Е.В. Методы математической обработки в психологии. – СПб., 2002.

КУРСОВА РОБОТА

Тема: «Визначення динаміки психологічних якостей студентів в процесі навчання у ВНЗ»».

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань:

Завдання 1. Ознайомитись з рекомендованою літературою, зрозуміти сутність методів інтерпретації та наочного представлення емпіричних даних.

Завдання 2. Самостійно скласти алгоритм обробки інтерпретації та наочного представлення емпіричних даних згідно теми свого дослідження.

Завдання 3. Апробувати практичні вправи, що запропоновані педагогом.